

sulyt képező biztosítékait s élesen elítélte azon visszaéléseket, melyeket Apponyi s hívei a nemzetieszmék hangzatos jelszavai alatt üznek.

E jelszavak a magyar fülnek hangzatosak, s Apponyi kortesbeszédei ékesszólóak, azért gr. Szapáry hazafias érdemet szerzett magának, midőn az e jelszavakkal üzött ékeshangu korteskedések bünös és veszélyes voltára rámutatott. Kimutatta, hogy Apponyi az 1867-es kiegyezést ostromló szélsőbal malmára hajtja a vizet, éppen a mostani veszélyes európai viszonyok közt, mikor a magyar nemzet csak az egyetértő összetartásban, a dinastiához s az 1867-iki államkapocsához való föltétlen ragaszkodásban találhatja csak meg a mentőhorgonyt a közeli viharok csapkodásai közt! Kimutatta, hogy Apponyi korteskedő jelszavai a nemzeti politikáról a dynastiával s a monarchia másik felével egyenletlenségre s viszályra s evvel a nemzet erejének, európai sulyának gyöngítésére vezethetnek csak, kimutatta, hogy ez az igazi s a jelen viszonyoknak megfelelő nemzeti politika, mely az ország politikai, gazdasági és közművelődési megerősödésén és az egység létrehozásán dolgozik s az ország fejlődésére nem akadályozza mesterséges államjogi viszályok szításával s a nemzet palladiumát képező parlamentáris kormányrendszernek a parlament tekintélyének aláásásával.

A többségi párt kitörő lelkesedett helyesléssel fogadta vezérének enuntiatióját, melyről meg vagyunk győződve, hogy az ország polgársága részéről is hasonló fogadtatásra fog találni. E fogadtatás beharangoz Apponyi uralmi ambíció teljességének

nagyon hosszú időre, de hát hiába: az oly ellenzéki vezér, ki a közjogi alapon áll, s mégis ennek megátalmodott ellenségei közt keresi szövetségeseit, bármily fényesek legyenek is tehetségei — melyeket tőle el nem akar vitatni senki — mégis éretlen még arra, hogy a nemzet sorsának intézésére irányadást gyakorló hatalmi állást igényelhesen.

A közművelődési egyesület érdekében.

A fővárosi és a vidéki hazafias sajtó sohasem tagadta meg rokonszenvét a közművelődési egyesületek támogatásától.

A kitűzött cél: Magyarország egyisége, mindig hű támogatókra talál a hazafias sajtóban.

Terjeszteni a magyar nyelv ismeretét, terjeszteni a magyar szellemi kulturát, mindenkor egyik főtörekvése volt a hazafias sajtónak.

S midőn a közművelődési egyesületek lobogói alatt egyesülnek Magyarország hölgyei; midőn országunk vármegyéi áldozatokat helyeznek a közművelődési egyesületek oltárára, s kérvényeket intéznek kormányhoz és képviselőházhoz, hogy jótékonykezű sorsjátékokat engedélyezzen; midőn az önálló törvényhatóságú és rendezett tanácsú városok hazafias közönsége is megteszi kötelességét; midőn az ország legtekintélyesebb pénzügyei és részvénytársaságai is meghozzák áldozatukat; s midőn végül az egyesületek és testületek is odasorakoznak a békés küzdelmet hirdető lobogó alá: akkor nem szabad elmaradni attól senkinek, hogy az eszme nemességét pártolva, a törekvést és a kitűzött célt, társa-

dalmi uton, a legelterjedtebb irányban fejlessze.

Szellemi pártolás mellett az anyagi eszközök előteremtése a fődolog, hogy a közművelődési egyesületek feladataikat sikerrel oldhassák meg.

A magyar közművelődési egyesületek érdekében szólalunk fel, mert dacára annak, hogy az eddig sokfelől zaklatott társadalom óriási áldozatokat hozott a messze jövőbe kiható nemzeti szent ügy oltárára, mégis lehetetlen elfojtanunk azon fájdalmas sóhajt, hogy a közművelődési ügy érdekében még nem indult meg az akció az egész vonalon.

Az eszme, amit ez alkalommal felvetettünk, nem éppen új, mert másnak agyában is, bár más alakban, megfogamzott már.

De hogy fölvetjük, annak célja nem más, mint hogy általános elterjedést nyerjen, amit bizonyára mi óhajtánánk legjobban.

Tudjuk azt, hogy az ügyes-bajos embernek mennyi temérdek dolga van a különböző büroókban s mennyire örvend akkor, ha udvarias felvilágosítások által helyes utra terelgetik s ügyének állásáról teljes és tiszta képet nyerhet.

Az ilyen büroókba naponként igen számosan látogatnak el, s ha felvilágosítást nyerhetnek, a lekötendő köszönetnyilvánítás részükről nem is marad el.

Midőn az utbaigazítás az illető tisztviselőnek kötelessége, akkor a közönség feltétlenül meg is várhatja tőle azt, hogy azt a legudvariasabb alakban nyerje meg, mert hát az önértetes s kötelességtudó tisztviselő jól tudja azt, hogy ő első sorban is a közönség szolgálja. De másként áll a dolog akkor, ha a felvilágosítás-nyújtás már

zott gyáráról és mit irt fölöle? — A másikban egy vasuti raktáros B. miniszter elleni keserű kifakadásával a nagy hazafi vasuti igazgató fiánál pártfogását kéri az olaszoknál leendő alkalmaztatásra, mert mint Veronában és Mantuában annak idején szolgált osztrák katona az olasz nyelvet teljesen bírja. — A harmadik és negyedik távol vidékről tisztelgés czéljából leendő elfogadtatást, az ötödik pedig segélyt kér és így tovább. Míg az elsőknél csak csodálkoztam, ez utóbbin már megbotránkozásomat nyilvánítam, hogy még mindig találkozok nálunk oly korlátolt elméjű szerencsétlen, ki ahhoz mer fordulni alamizsnáért, ki ilyet bujdosásában is soha senkitől el nem fogadott, ki 89 éves korában is két kezével keresi kenyerét, és mert fiaitól sem fogad el semmit, egyedül szellemi munkája után saját keresményéből kell megélnie.

Mikor a levelek olvasását szabad szemmel látam, megjegyezni bátorkodtam, mily szerencse, hogy még szemüveg nélkül olvashat? mire fájdalmasan mondá: hjah! nem telik titkárra, különben jobb is lenne már nem olvasni, de e helyett az örök nyugalmat pihenni, melyre úgy hiszi teljesen rászolgált, sőt kietlen helyzetében annál is inkább az volna a kívánatos, mert ugy sincs már semmi célja sokat hányatott — neje és egyetlen leányának viruló korában történt elhalálása miatt családi téren is tengermélységű fájdalmat szenvedett „roncs“ életének. Könyv toltul szememre, de erőt véve magamon, örvendetes meggyőződés után azon óhajomat nyilvánítam, hogy Istennek hála messze lesz még azon idő, és hogy történelmet alkotó és azt oly híven megíró nagy szellemének óriási tárházát

igazi gyönyörködéssel fogjuk még sokáig bámulni. Erre elmondá „Iratái“ utolsó kötetének megírására beosztott munkaidejét, s mindjárt megjegyzé, hogy a Dittmár budapesti kereskedő czég által küldött igen jó lámpa világánál este is dolgozhatik ugyan, de mégis jól esnek a szemüveg, csak hogy szemei sajátos méretei és egymástól való különbözőségei miatt nem talál neki való szemüveget, és így kénytelen puszta szemmel éj és naphosszant folytonosan dolgozni, nem használva egyebet orvossággul, mint a Brázay fele sósborszeszt, mely igen jó hatással van rá és a melynek kezelési módját velem is közlő, ki, szemem meggyengüléséről és gyakori fájdalomról panaszkodtam. A természetten és orvosi tudományról beszélve, ezután felemlíté, hogy járt pár év előtti svájci nyaralásakor egy francia orrossal, ki szemét megvizsgálva, nagy bölcsen mondá, hogy egy évtized mulva a legrosszabbtól kell tartania, mire ő megkérde, hány évesnek hiszi? és midőn az orvos 70—75-öt válaszolt, évei számának tudomásra hozatala után se akarta elhinni a nem sokára 90 et, melyről szintén ott időző Ferencz fiának kellett a pápaszemes tudort meggyőzni, míg ő neki azon vigasztaló tudattal meggyőzte, hogy akkorra már a természet is beleszólt az égiek dolgába s nem fog fájni semmije. Eme csendes resignálás után sok szépet beszélt az olasz nép szorgalmáról, a turiniak józan haladása és gyáripára melletti gazdagságáról, az ottani sok igénytelen milliomosról s a mit mindezeknél többre becsül — az egész olasz nemzetnek iránta való őszinte tiszteletteljes vonzalmáról és viszont örök halájáról.

Az eddig egy órát töltött beszéd után áttértünk a politikára, a trónörökös szerencsétlen halálára; mely részvéttel emlékezve meg az uralkodónkat s a nemzetet ért nagy szerencsétlenségről, kivált a jelen nehézs viszonyok mellett. A jövő háborujára nézve megjegyzé, hogy annk elodázhatlan és a legborzasztóbb következtetése mellett ő neki csak azon fájó vigasztalása van, hogy koránál fogva azt már meg nem érheti, és hogy az általa is helyeselt szövetség mellett e kellő vezérlettel a sok zivatart és vézt kiállott ezredéves dicső történelmi multu nemzet jövőjében az élet halál harcznál is megbizik; de még halvégtet esetén is az európai művelt hatalmaknak álland érdekében, hogy a civilizáció védbástyáját a magyar nemzetben állítsak fel és biztosítsak belát hatatlan időkre egész keleten A Balkán államokkal való baráti viszony fentartására nagy sulyt fektet, sőt műveltségük haladásával elérkezettnek hiszi azon időt, a mikor be fogják látni, hogy ő nekik is legigazabb és legtermészetesebb szövetségesek a magyar nemzet, mely beolvastási politikát más nemzetek elnyomásával sohase csinált. Ennek mintegy folytatásaként szóba jött a hadsereg kérdése, s az a sajnálatos viszony, mely nálunk a katonasággal koronként felújul, és a melytől véleménye szerint csakis az önálló magyar hadsereg felállításával lehetne megszabadulni. Ezek után a mindenképen elítelt államosítás kérdésére mentünk át, hol a nemzetet e b redő oroszlánnak óhajtáná látni a képviselői választások előtt, mert a hanyatló nemzeti karakter, az állami mindenhatóság és a bürokráciával megfertőztetett magyar tár-

az egyéni és magán szivesség jellegeit tünteti föl, a mikor az illető nem is veheti zokon, ha egyszerűen, de udvarias módon elutasítatik.

Ily esetekben mily jótétemény volna a közönségre nézve az, ha a bírókban egy persely alakú pénzszekevény volna kitéve ezen felirattal: „A hivatali szolgálattal összeférő apró szivességeikért az x . . . i közművelődési egyesület javára“.

Nem akarjuk ezt tovább részletezni. Ennek kiszínezését az olvasóközönségre bizzuk. Csak azt jegyezzük meg, hogy az ez uton adományozandó fillérekből évenként ezerek folynának be: s hiszszük, hogy hazafias tisztviselőink a közművelődési egyesületek javára szívesen hoznák meg azon áldozatokat, mit idővesztéség címén igényelne tőlük a közönség.

Nem ringatjuk magunkat illuziókban, mert tudjuk mi azt jól, hogy amit más nemzeteknél az állam eszközöl, azt nálunk a társadalom és egyesek kötelessége létrehozni; s így nem is tételezzük fel, hogy az alantas hivatalok ministeriumai egy ilyen irányu és tartalmu körrendeletet kibocsátának.

De minden hazafias érzelmű hivatali főnök, álljon bár nagyobb, vagy kisebb hivatal élén, saját hatáskörében is megteheti azt, hogy egy ilyen perzsel-szekevényt állítat fel hivatali helyiségeiben, s utasítja alantas tisztviselőit, hogy a kötelességükből nem folyó felvilágosításokért és apróbb szivességeikért fiztessenek mindig a perzselbe néhány fillért.

És a hazafias közönség szívesen fog áldozni, s a fillérekkel észrevétlenül keletkező ezerek megtermik gyümölcseit!

Corydon.

sadalom az ezredéves alkotmány egyik leg-sarkalatosabb jogának ellenszolgáltatás nélküli elvételére vágyik, pedig nincs nemzet Európában, mely rövid idő alatt oly sok terhet vett volna békében nyakára, mint a magyar nép, s épen azért, ha a pénzügység valahára rendezve vannak, az csakis a nemzet áldozathozatalát, s az adózó képességnek a legnagyobb fokra való feszítések utáni természetes következményeit mutatják. Elismeréssel emlékezett meg különben Wekerle miniszterről, ki elválttatás nélkül is keresztül vitte a mit akart, és a kinek nagy érdemül tudja be az alsó lépcsőről saját ereje és tehetségéből való felemelkedését.

A valuta és sok más pénzügyi kérdés beszélgetésinél látám, hogy mennyire alaposan tájékozott viszonyainkról a legkisebb részletekig minden kérdéssel. Mindig a történelem kérlelhetetlen logikájára való hivatkozással a legszigorubb bírálatai mellett emlékező tehetségét bámulám, melynek gazdag tárháza vissza birt emlékezni még arra is, hogy a két év előtt itt 50 éves írói jubileumát tartó Gusztai bátyánkról érdeklő tudakozódják, és a midőn én a valósághoz hiven teljes lelki és testi egészségét, változhatlan örökifjú kedélyét hozam nagybecsű tudomására: megkért, hogy mint a dicsőséges napokból való hűséges futárjának adjam át üdvözlését, a mit én ezennel a nyilvánosság terén örömmel meg is teszek, és emlékezetem legdiszesebb koszoruját kötöm a nagy idők „leg-nagyobbjára“ — nek örök dicsőségére.

... ó

IRODALOM.

„Kossuth Lajos kéme“ cím alatt Székely Aladár, mint e mű kiadója, egy új regény első 4 füzetét küldte meg nekünk. Csak futólag olvasva is át e lapokat, úgy találjuk, hogy e regény még várakozásunknál is érdekesebb, lebilincselőbb. Rendkívül érdekesek és megbecsülhetetlen értékűek benne a nagy számban előforduló oly részletek, melyek még mai napig a nyilvánosság elé nem került történeti adatokat világítanak meg, mely adatok Kossuth Lajos női kémeinek naplójából vettétn, szakavatott, páratlanul ügyes feldolgozást nyertek Szathmáry Jenő, az ismert tollú író által. Oly titkok tárulnak fel előttünk, regényes előadás fényében, melyek csakis oly beavatott egyéntől származhattak, ki azokat a dicső napok tüzeiben és az események árjában gyűjtötte. Ez a regény nem muló becsű olvasmány, — maradandó emléke lesz ez minden magyar embernek, ki mindazt, a mi Kossuth Lajosra vonatkozik, ugysis szent evangélium gyanánt fogadja. Az egyes füzetek ára csak 10 krajczár és minden könyvkereskedőnél, valamint könyvügynök-nél kaphatók. Figyelmeztetjük olvasóinkat arra is, hogy csak a jelen, Szathmáry Jenő által írt regényt vegyék és olvassák, mert a „Kossuth Lajos kéme“ című, Székely Aladár által kiadott regény, a nagy számú üzött kéme által vezetett napló alapján készült, — ilyen napló pedig csak egy volt az egész világon.

Ország-világ. Felelős szerkesztő: Benedek Elek. (XII. évfolyam. (Okt.—decz.) A okt.—decz. évnegyed alkalmából bizalommal kérjük t. olvasóinkat az előfizetés megújítása szempontjára ismerőseik körében való ajánlására. Örömmel tapasztaljuk a művelt magyar közönség folyton növekedő érdeklődését, rokonszenvét lapunk iránt s mi rajta leszünk, hogy ezt az érdeklődést, ezt a rokonszenvet el ne veszítsük. — Tartalmasság, változatosság, érdekesség, a társadalmi, irodalmi, művészeti stb. kérdésekkel való semmiféle mellétekintetek által nem korlátozott foglalkozás — ez nagyban a mi programunk, melynek keresztülvitelében a legjelesebb írói gárda van segítségünkre. — Az „Ország Világ“ rendes tartalma két regény, több novella, tárcza, élet- és jellemrajz, az ismeretek különféle ágait felölelő cikkek, költemények, heti krónika, különféle rovatok. Nők világa divattudósításokkal, képekkel stb. Minden számban 10—15 önálló közlemény. — A okt.—decz. negyedben folytatjuk Tábori Róbert nagy-érdeku regényét, ugysintén Jerome K. Jerome pompás humoru illusztrált utirajzát, továbbá megkezdjük Coppée „Ifjúkor“ című költői szép regényének a közlését, egy igen érdekes novellát Beniczky-Bajza Lenkétől stb. — Az „Ország Világ“ előfizetői évenként hat műmellékletet kapnak. A harmadikat Tolnay Ákos jeles festőnk „Légyotthon“ című pompás genreképét júliusban küldtük meg. Ugyanakkor küldtük meg új előfizetőinknek a tavalyi hat műmellékletből a negyediket. A negyedik műmellékletet októberben küldjük meg s ezzel a tavalyi ötödiket. — Azoknak, kik újévtől kezdve előfizetnek, még mindig megküldjük a tavalyi karácsonyi számot (száz szerkesztő arcképével, dolgozatával stb.) nemkülönbben a tavalyi hat műmellékletet. — Az „Ország-Világ“ rendes előfizetési ára egész évre 10 frt, de 8 frtért rendelhetik meg ugy a „Budapesti Hirlap“, mint az „Egyetértés“ előfizetői, nemkülönbben a papok, tanítók és tanítónők is. — A heti krónikákat ezután is Székely Huszár írja, időnként Andronikus, Atropos és Sincerus. Ezenkívül állandó dolgozó társaink: Abonyi Árpád, Bársony István, Hock János, Karczag Vilmos, Kozma Andor, Márkus Miksa, Szécsi Ferencz, Törös Tivadár és Virág Béla. — Mutatványszámokat kívánatra ingyen küldünk. — Előfizetési föltételek: Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt 50 kr. Egy óra 85 kr. Egyes szám 20 kr. Az „Egyetértés“ sel együtt rendelve: Egész évre 28

frt. Félévre 14 frt. Negyedévre 7 frt. Egy óra 2 frt 50 kr. A „Budapesti Hirlap“ pal együtt rendelve: Egész évre 22 frt. Félévre 11 frt. Negyedévre 5 frt 50 kr. Egy óra 1 frt 90 kr. — Az előfizetési pénzek — leg-czelszerűbben postautalványon — a kiadóhivatalba (Budapest, kecskeméti utca 6. sz.) küldendők. Az „Ország-Világ“ szerkesztősége.

„Kis Világ“ címmel egy új gyermek-újság jelenik meg a „Magyar Hirlap“ szerkesztésében. Céljük egy hazafias szellemben szerkesztett pedagógiai szempontból lehetőleg kifogástalan újságot adni a magyar gyermek kezébe. Oly újságot, melyben érdekes és tanulságos olvasni valót találnak a 6—12 éves gyermekek. A „Kis Világ“ szerkesztősége különösen szult fektet arra, hogy a legszegényebb szülők is megrendelhesék gyermekeik számára ez újságot s annak előfizetési árát egész évre 2 frtban szabta meg. A mutatványszám igen ügyes s a gyermekek örömeire fognak szolgálni a hozzá mellékelte árnyképek is. Ajánljuk ez új lapot a szülők figyelmébe.

A „Pesti Hirlap“ ez idén is a maga nemében páratlan kedvezményben részesíti előfizetőit: ingyen és bérmentve nagy képes naptárt kült nekik az 1892-ik évre, karácsonyi ajándéku. S ezt megkapja minden előfizető, aki októbertől kezdve — habár csak 1 frt 20 krnak havonkinti beküldésével — az előfizetők sorába lép. S ez a naptár, mint a szerkesztőség velünk közli, tartalom és czél-szerűség tekintetében felül fog mulni minden más naptárt. Mert azonkívül, hogy a naptári rész mellett följegyzésre való úrlapokat, a vásárok teljes jegyzékét, czimtárt, fővárosi kalauzt és a hasznos tudnivalók egész tömegét tartalmazza: szépirodalmi közleményeit Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Kenedi Géza, Borostyáni Nándor, Murai Károly, Sebők Zsigmond, Bársony István, Szomaházi István, Kada Elek, stb. szóval a legkiválóbb és legkedveltebb írók egész gárdája szolgáltatja. Az idén újabb, nevezetes kedvezményt is létesített a Pesti Hirlap azzal, hogy olvasói számára különféle kérdések megfejtésére 100—200 frtos díjakat tűzött ki s ami fő: minden két hétben 50 frtot fizet ki annak, aki a legérdekesebb újdonságot küldte be a megelőző 14 nap alatt a szerkesztőségnek. Azt már már mondanunk sem kell, hogy a Pesti Hirlap független, szabadelvű demokratikus irányu lap, melybe a politikai élet különböző pártállásu kiválóbb férfiai irnak cikkeket s melynek politikai értesülései mindig megbízhatók. A mellett jó tárczák és élénkítő apró cikkek emelik a lap változatos tartalmát. Jókai Mór évenként több regényt fog írni egyenesen a Pesti Hirlap számára s Mikszáth Kálmán is egyedül e lapnak fogja írni kedvelt humoros tárczáit és karczolatait. Ez új évnegyed alkalmából azért jó lélekkel ajánlhatjuk a Pesti Hirlapot, melynek ára okt.—decz. negyedévre 3 frt 50 kr. egy óra 1 frt 20 kr. Mutatványszámokat kívánatra egész hé-tig ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, V., nádor utca 7. sz.)

HIREK.

A király névnapját ezidén is az ünnephez méltó fényvel és szeretettel ülte meg városunk közönsége. E hó 4-én délelőtt 10 órakor a plébánia-templomban ünnepélyes diszistentisztelet tartatott, melyen megjelentek: Rónay Jenő, kir. tanácsos, alispán vezetése alatt a megyei tisztikar, Zsirus Lajos, kir. törvényszéki elnök, a törvényszék és járásbíróág biráival, Mallász József, kir. tanácsos, a pénzügyigazgatóság tisztviselőivel, Krsztics János, polgármester, a városi tisztikarral, Kovách Ágoston, kir. tanácsos, továbbá Szerdics alezredes vezetése alatt a közös hadsereg-beli és honvéd tisztikar, a tanintézetek ifju-

sága és nagyszámu előkelő közönség. A misét Linder Róbert tanár szolgáltatta Ambró és Sók a lelkészek segédlete mellett.

Hálaadó istentisztelet Boczáron. Hogy szeretett királyunk I Ferencz József ő felsége az ellene elkövetett merénylet alól Isten oltalmával szerencsésen megszabadult, a boczári r. kath. templomban f. évi október 8-án reggeli 8 órakor hálaadó istentisztelet tartatott. Jelen voltak a községi előljárók, képviselők, számos intelligens uri ember, nagy ajtatos közönség és az iskolai ifjuság, melyet egy nappal hamarabb az ottani lelkész Raschel Antal az ajtatoság jelentőségéről felvilágosított.

Torontálvármegye rendes őszi közgyűlése hétfőn, e hó 12-én délelőtt 10 órakor veszi kezdetét, a vármegyeház nagytermében. A közgyűlésen, melynek tárgysorozatát lapunk hivatalos részében, egész terjedelmében hoztuk, Rónay Jenő, kir. tanácsos, alispán fog elnökölni.

Október hatodikát, az aradi vértanúk kivégeztetésének 42 ik évfordulóját kegyelettel ünnepelte meg városunk lakossága. Reggeli 8 órakor a kegyesrendiek templomában dr. Kis Sándor tanár ünnepélyes gyásztistentiszteletet tartott, melyen a tanuló ifjuságon kívül, a nagyközönségből is számosan vettek részt, ezáltal igyekezve leróni kegyeletük adóját a nemzet azon nagy fiaira, kik a magyarság szent ügyéért életüket áldozták, s a kiknek emlékezete és tettei feledhetlenek és dicsők lesznek előttünk mindörökké.

Községjegyzői vizsgálatok. Torontálvármegye székházában f. hó 5-én és 6-án tartattak meg az őszi községjegyzői szigorlatok, mely alkalommal 12 jeiólt vizsgázott jó eredményvel, ezek: Bakalovich József, Cicatricis István, Csobán Tivadar, Heinermann József, Jankovics György, Klempay Dezső, Koreek Nándor, Szántó Ede, Schulz István, Stankovics Vazul, Tabakovits Béla és Turinszky Milivoj. A vizsgáló bizottság Rónay Jenő, kir. tanácsos, alispán elnökele alatt a következő urakból állott: Kovács Agoston, kir. tanácsos, Daniel László, főjegyző, Poroszkay Béla, főügyész, Mihalovich Odön, árvaszéki elnök, Mallász József, kir. tanácsos, Farkas Iván, főszámvevő, Szuciu János és Schiller Lipót.

Választás. Nikolics Bogdán nyug. főszołgabíró, perjamosi lakost a nagybecskereki tiszai ármentesítő társulathoz pénztárosává választották meg.

Kertész János, a városunkban ismert zene-tanár működését e hó 15-étől fogva megkezdi; Kertész urat, mint ismert szak-képességű és lelkiismeretes zene-tanárt a nagyérdemű közönségnek a legmelegebben ajánljuk.

A Gutenberg-ünnepély, melyet a helybeli könyvnyomdászok önképző osztálya rendezett, mint azt előre sejtettük, igen szépen sikerült. Az Ellmer-fele vendéglőben ez alkalomból nagyszámu közönség gyülekezett egybe, a kik tetszéssel s jókedvvel hallgatták végig a hangverseny programját. A hangversenyben részt vettek: Harczter, főgymnáziumi tanár, továbbá Andel, Knopf, Reiter és Neumann urak, valamint a munkássegylet énekkara és egy műkedvelői zenekar. A hangversenyt táncz követte, melynek csak a hajnal látta végét.

Meghivo a nagybecskereki községi népiskola által f. évi október hó 15-én délelőtt 9 órakor a községi népiskola I ső emelet 7-ik számú tantermében rendezendő „Széchenyi-ünnepélyre. Műsorozat: 1. Hymnus. Énekli: a IV-ik A. fiasztály. 2. Megnyitó a községi népiskolai igazgató által. 3. Jólát. Vörösmartytól. Szavalja: Franz

Zoltán, IV-ik B. oszt. tanuló. 4. Szent az érzet. Énekli: a IV-ik B. fiasztály. 5. Hon-szeretet. Vörösmartytól. Szavalja: Magos Ferencz VI-ik oszt. tanuló. 6. Gróf Széchenyi István élete. Előadja: Rédl Ferencz, községi tanító ur. 7. A haza. Pósa Lajostól. Szavalja: Rédl Ferencz, IV-ik A. oszt. tanuló. 8. Szózat. Énekli: az V., VI-ik fiasztály. — Nagybecskerek, 1891 okt. hóban. Az igazgató.

Lövészet. Folyó évi október hó 3-án a nagybecskereki lövészegylet által tartott céllövészet eredménye 200 lépésről 4 cm átmérőjű és egy libát ábrázoló képre rajzolt kis körbe talált mélylövésért: 1-ső díjat két sült libát nyert Kokits A. F. ur; 2-ik díjat egy sült libát nyert Nack Gyula ur; 3-ik díjat egy sült libát nyert Linder Róbert ur; 4-ik díjat egy sült libát nyert Keresztes Aladár ur; 5-ik díjat egy sült libát nyert Lichownik János ur. Legközelebbi lövészet 1891. évi október hó 11-én. Első díjat adományozó Andel Károly ur.

A helyhez kötött (stabil) gőzgepek kezelőinek tanfolyama a budapesti állami ipariskolában (Budapest, VIII ker. Népszínház-utca 8. sz.) f. évi október 15-ik napján nyílik meg s december hó végeig tart. Tanulókat felvétetnek a 18. évüket betöltött önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai, a kik a gőzkazánfűtők, valamint a locomobil- és cséplőgépezetők tanfolyamát már elvégezték. A felvételhez erkölcsi bizonyítvány s a munkakönyv vagy munkabizonyítvány szükséges. Vidékiek levélben is jelentkezhetnek. A tandíj 5 frt. A beiratás október hó 8-án kezdődik.

Az építő iparosok téli tanfolyama a budapesti állami ipariskolában (Budapest, VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz.) ebben az iskolai évben is november 2-án nyílik meg. A tanfolyam négy téli félévre terjed s évenként november 2-tól márczius végéig tart. Tanulókat felvétetnek a 15. életévet betöltött, írni, olvasni és számolni tudó közműves, kőfaragó és ácssegédek, valamint a 15. életévet betöltött, írni, olvasni és számolni tudó közműves, kőfaragó és ácssegédek, és gyakornokok, a kik legalább egy évet töltöttek már gyakorlatban. A beiratásnál előmutandó irományok: 1. az illetékes közigazgatási hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvány; 2. a végzett isk. osztályokról szóló iskolai bizonyítványok; 3. munkakönyv, vagy az illetékes elsőfoku iparhatóság által hitelesített munkabizonyítvány. A tandíj 5 frt. A beiratás október 15-én kezdődik. Vidékiek levélben is jelentkezhetnek. A beiratási díj 2 frt, a tandíj 5 frt.

Hány kutya van Nagy-Becskereken? A felelet erre nem oly könnyű mint a milyennek látszik, mert a kutya-statisztikával eddig minálunk csak a kutyapecezer törődött, esetleg még az, a kit egy kedélyes házőrző eb mart meg. Az ebadó életbeléptése óta azonban a kutyák is „tőke“ számba mennek, melyek kamatait az állam élvezi. A nagybecskereki kutya-statisztika eddig 1675 ebet mutat ki, melyből 233 darab adómentes; ez a létszám persze nem egészen hű, mert azok kutyáit, a kik a kutyadótól feltükben nappal zsákban vagy szakajtó alatt őrzik a házőrzőiket, majd csak a detektivek fogják hosszabb tanulmányozás után a hallott ugatás szerint összeírni. Az eddigi összeírás után Loga Szilárd alkapitány ur a mult hét folyamán 900 frt ebadót szállított be a megyei főpénztárba.

Tartós gyógyszer. Fájdalmas csúznál a derék, testrészek és a forgó köszvényes bántalmainál a „Moll-féle francia borszesz és só“-val való bedörzsölés kiválóan használtatik. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és es. és kir. udv. szállító által Bécs I., Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Valasz Ballai Lajos urnak Budapest.

Becses levele vétele után aggkorom daczára fáradságot nem kimélve siettem az adatokat összegyűjteni, hogy a feltett b. kérdésre válaszom megadhassam és ime teszem ezt pontról pontra:

Ad 1. A temesvári kiállításban érmet nyertek névsorát a temesváron megjelenő lapokból ollóztam ki, tehát a kihagyás miatt tett szemrehányás engem annál kevésbé illehet, mivel külön értesítést az érmekeket kiosztott bizottságtól nem kaptam.

Különben szivből gratulálok a nyert bronzéremhez.

Ad 2. A torontáli pavillon rendezőségéhez nem tartoztam, de ha tartoztam volna, ugy nem engedtem volna meg, hogy ott „Krivabara“ név irassék ki, mert ezen nevet sohasem hallottam.

Ad 3. A congregációkban szorgalmasan részt szoktam venni és ezért állithatom, hogy „Ujfalú“ község költségvetését ott tárgyalni többször hallottam, de mindig kapcsolatosan dr. Ballai Lajos felebbezésével és ebből azt következtetem, hogy a pótdadókat törvényhatósági beleegyezés nélkül nem szokta fizetni.

Ad 4. A kiadóban a postakönyveknek 25000 oldalát átnéztem, de sehol sem jöttem nyomára annak, hogy Ballai Lajosnak Krivabarára hivatalos irat expediatott volna.

Ad 5. A postával csak akkor van dolgom, ha pénzeslevelet várok, különben nem érintkezek postásokkal, de mert tisztelt Ballai ur a forrásnál ül Budapestben, módjában áll Ujfalut nevezetessé tenni.

Ad 6. Ujfalunak azon a Berzava csatorna bal partján Partos és Kanak között fekvő községet nevezik, mely körülbelül 600 részben magyar, részben német ajku lakosságból áll, kik mindennapi kenyereket földbirtok hiányában nagyobb részben fuvarozással keresik. Jellemző vonásuk, hogy mindig máshová kívánnak telepedni, egy pár esztendőre el is költöznek más vidékre, de a Berzava izletes pisztrángjai mindig visszahozzák őket.

Azelőtt Bánát-Ujfalú, most Réva-Ujfalú község Alibunár és Pancsova között fekszik. Más Ujfalú nevű község e vármegye területén nincsen.

Több kérdőpont feltéve nem lévén, abban a kellemes reményben zárom soraimat, hogy válaszom t. uraságodnak teljes megelégedésére fog szolgálni.

N.-Becskerek, 1891 október 8-án.

A szerkesztő.

Törvéyszéki csarnok.

Athelyezés A szegedi kir. főügyész, Wittigai József nagyikindai kir. ügyészségi irnokot saját kérelmére a pancsovai kir. ügyészséghez helyezte át.

A nagybecskereki kir. törvéyszék végtárgyalásainak sorrendje. Október hó 12-én: Gadjanszki Jochirion és társai, család és közokirat hamisítás — Lázity Szima és társai, személyes szabadság megsértése. — Dosztanij Jova, magánokirat hamisítás.

Október hó 17-én: Schneider Henrik, okirat hamisítás. — Tuczity Jóna, szándékos emberölés kísérlet. — Bancsov Joán, súlyos testi sértés.

GAZDASÁG.

A tervezett n.-becskerek — aradáci csatorna.

E lapok hasábjain rövid 8 nap alatt már kétszer találkozom a nagybecskerek — aradáci csatornatervre hivatkozással, és pedig összeköttetésben az általam közölt „A Béga mint viziut” és „A viziut és a Torontáli h. é. vasutak” című cikkekkel, mert nem szeretném, ha a n. é. olvasóközönség előtt a dolog más színben tűné fel mint a miben leledzik s mivel nem óhajtom a félrevezetést, mert az esetleg végzetes is lehet, ez kényszerít, hogy a tollhoz nyulva elmondjam — miért nem érintetem én e csatornatervet eddig.

Rövid lehetnék, s csak azt mondhatnám egyszerűen, hogy a n.-becskerek — aradáci csatornaterv egy olyan valami, a melyet nincs hajós a ki komolyan vehetne, de mert e tervre hivatkozással kapcsolatban, még azon szemrehányást is nyertem, hogy egy oly másik tervre hivatkozom cikkeimben, a mely már elejtett, a mely tehát már nem is létezik, ez arra késztet, hogy elmondjak egyet-mást e szoros összeköttetésbe hozott két tervről, bizva a szakértők és a nagy közönség bölcs belátásában, megítélendő, hogy melyikünk állítása vehető komolyan számba.

A mint tudva van, Aradác az Adria tenger felett 69.7 méter medermagasságba esik, míg N.-Becskerek ugyan e magasságnak 73.3 felel meg, tehát a két hely között 3.6 méter esés mutatkozik. A n. becskerek — titeli 32 kméter vonalon a víz esése 4 métert tesz ki, míg a n.-becskerek — aradáci csatorna tervszerint 18 kméterre 3.6 méter esés esnék, azaz kilométerként 50 cm, tehát majdnem kétszer annyi, mint a jelenlegi viziuton, ez már magában véve is elegendő arra, hogy e csatornaterv mint a hajózásra nem alkalmas mellőztessék, de menjünk tovább — mi célja volna ezen építendő csatornának? evvel kikerülni talán egy sziklás és a hajózást veszélyeztető folyamszakasz? hiszen a Béga medre oly szép sima, puha, fővenyes, hogy a hajók ma is nem a vizen uszkálnak, hanem azon szánkázva haladnak csupán; avagy közelebb akarnak hozni Nagybecskereket és a Bégán feljebb fekvő községeket a Tiszához? mely részéhez és miért? van itt egy oly tömeges termény vagy iparozikk, a mely a felső Tiszán talál piacot? avagy a Nagybecskerek — aradáci ut a viziut fővonalához a Dunához rövidebb lenne mint a jelenlegi titeli ág? sőt inkább az 10 kilométerrel hosszabbnak mutatkozik, mert míg ez új vonal által a távolság Becskerek és Tiszatorok között 45 kmétert tenne ki, a titeli vonal ma csak 35 kméter távolságot mutat, avagy ezen új csatorna

könnyebben letesíthető mint a már meglevő medernek a szabályozása?

Mibe kerülhet egy 18 kilométer hosszú csatornának a megépítése, kiadása ellátva a kellő zsilipekkel, hidakkal és más közlekedési és biztonsági építményekkel? bizonytalanság tizszer annyiba mint az általam véleményezett zsilipezése a régi medernek.

Itt tehát az aradáci csatorna mellett, kivéve azt, ha az talán mint öntözési, lecsapolási vagy talán levegőjavítási csatorna (mert azt is hallottam, hogy e csatorna Nagybecskerekre egészségügyi szempontból nagyon üdvös lenne) óhajt lenni, és ily embert boldogító célokra akar elérni, csak az az egy szólhat „a Bégát közelebb akarni hozni a Ferencz-csatorna torkolatához” vagyis elismerni azt, hogy a Ferencz-csatornára a viziutnak meg rövidítése céljából szükségünk van.

Százezreket talán milliókat kidobni vaktában minden ok és szükség nélkül, arra vinni az álamot plane a mi országunkat, ehhez több mint cosmopolitismus szükségeltetnék.

Vasutnak még nem építettek csatornát sehol, csatornának vasutat azonban már igen, de csak azért, hogy ott a vasut a hajókat vontatni segítse, miért lenne ez éppen szép hazánkban megfordítva?

Hogy a Ferencz-csatorna-vállalat komolyan foglalkozik a Bégát a Tiszával, és pedig éppen Becskerek fölött beömlő és Török-Becse vagy Franyovánál kitorlódo csatornával összekötni, s hogy e terv kivitelére számítva, akarja az a tiszai betorlást Bácsföldvárról Ó Becsére áttétni, ezt kétségbe vonni nem lehet, éppen oly kevésbé szabad e tervtől a jogosultságot megtagadni, mert a mint már említettem így a viziut 15—18 mértfölddel meg rövidül a mi országos nemzetgazdasági szempontból nem éppen megvetendő, sőt nagyon számot tesz.

Ezen terv a Ferencz-csatorna vállalatnak ugyszólván létkérdését képezi, mert a mint tudva van, ez a jelenben leginkább csak belforgalmára van utalva, a mi ha tekintélyes semmiesetre sem felel meg sem a csatorna feladatának, sem annak, hogy avval a befektetett öket tisztességesen kamatoztathatják.

Hogy a Ferencz-csatorna mai vámdijai magasak s hogy ez is oka annak, hogy e csatornát a felső Tiszán rakodó hajók nem szívesen keresik fel, ezt tagadni nem lehet, de a főök a miért az átviteli forgalom csekély marad, főleg abban rejlik, hogy a bácsföldvári torkolat a borjasi átvágás folytán holt mederbe esvén, el van iszapoltva és nincs oly állapotban, hogy azt csak középviszállásnál is nehezebb járatu hajók megközelíthetnék. A magas díjtételt egy tollvonás redukálhatja, az tehát egy műtervnek elejtéséhez vagy foganatosításához éppen nem szolgálhat indokul, a torkolat rendezése pedig mint tudnunk kell — ha az ügygyel foglalkozni akarunk — napirenden van (lásd Vizügyi és hajózási közlöny május 7. és 14. iki számát).

Ne akarjuk mi ignorálni a Ferencz-csatorna terveit, vannak annak feleszámban barátjai is, ha nem éppen

azok között is, a kik a vízépitészeti dolgokat a jelenben intézni hivatottak, de mindenesetre tekintélyesek és számot tevők. E terv, e gyermek még nem hat meg, lehet hogy alszik csupán, kár volna halotti tort ülni felette, mert ébredése nagy csalódást okozhat, a helyett azonban bizton megülhetjük a tort a n.-becskerek — aradáci csatornaterv fölött, a mely vagy halva született, vagy pedig oly gyengének, hogy esendes kimulására el lehetünk készülv. Ne bolygassuk a holtakat.

Legyünk azon, hogy a meglevőt, a mi a megyére és a városra meg a Torontáli vasutakra a legjobb, megtarthassuk, fejlesszük ezt s ha áldozni kell, áldozzunk itt, hiszen magunknak tesszük a mit tesszünk, míg késedelmisségünket és közönyünket csak a mi bőrünk bánja meg. Mielőtt e cikket zárnám, meg kell emlékezni még X. urról, a ki oly szíves volt nekem a Torontál mult számában választ írni, megjegyezvén, hogy amár elmondottak és a még esetleg elmondandók polemia számba nem jöhetnek, mert azt nem neki az Ő meggyőzésére, hanem a viziut fenntartására vonatkozó közleményeim kiegészítésül írtam és írom. Ennek kapcsán biztosíthatom a Torontáli helyi érdekű vasutakat arról, hogy célom nem volt és nem lehetett más, mint az érdekközösséget köztette és a viziut között a mint az csakugyan fenn is áll, megemlíteni, hogy az aztán hoz-e és mily áldozatot a közös ügynek, ez reám természetesen nem tartozik, ha tettem észrevétel, hogy mily fejlesztés volna jó az átrakodási berendezésnél, ez semmiképen sem vehető rosszakaratu támadásnak vagy gáncoskodásnak, mert annak éppen az ellenkezője. Nincs bennem egy csepp Rechthabereisucht sem, de annyira mégis ragaszkodnom kell alapos meggyőződéseimhez, pláne ha azok a közérdeket érintik, hogy csak oly argumentumok előtt hajoljak meg, a melyek tények és nem csupán feltevések által támogattatnak.

Mint magán ember, a kinek a mélyen tisztelt Torontáli helyi érdekű vasutak még semmit sem vétettek, miért lennék éppen én annak rosszakarója vagy haragosa? ez nem volna indokolt.

A legtöbb esetben, sőt mondhatni kivétel nélkül a legnagyobb ellenségünk az, a ki bennünket oly ügyben véd, a hol nincs igazunk.

Nagy Árpád,

nyugalm. Dunagőzhajózási ügynök.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tűzálló tető és fal vakolás. Hayes György New-Yorkban a következő vakolási eljárást ajánlja, melylyel még a fafalakat is tűzállókká lehet tenni. Pléh táblákba egymáshoz közel 15×20 mm. nagy lyukat vágatnak úgy, hogy az ellenkező oldalon a pléh részek kiállnak és kissé kikunkorodnak. Az ilyen pléheket aztán meg kell erősíteni a bevakolandó falra és aztán úgy hányni rá a vakolatot, mely az átlukasztott és sok kunkorodással ellátott pléhez kitünően tartja magát. Az ilyen vakolat igen kevésbé érzékeny az idő viszontagságaival szemben, nem

hull le és nagyon óvja az épületeket tűzveszély ellen. A vakolat így sokkal jobban megragad mint a szokásos lécek vagy nád felszegezésénél és kevesebb mészre is van szükség. A „Stahl und Eisen Ztg“ szerint az Egyesült Államokban sok százezer négyszegméter ilyen vakolás van, és azt állítják, hogy az tűzállóvá teszi a falakat. Fontos ezen találmány abban a tekintetben is, hogy a pléhgyártást nagyra növeszti.

A vetőmag megjavítása. A ki hogy vet úgy arat. Ezt a példabeszédet nagyon meg kell szívelnie a gazdának. És semmiféle fáradság sem fizeti ki magát oly hamar, oly jól és oly biztosan, mint a legjobb vetőmag előállítására irányozott. A német gazdák collegiuma ezért is — mint a Kölni ujság jelenti — a következő intézkedéseket ajánlotta a kormányának a vetőmagok javítása érdekében: a) Tartassanak vetőmagkiállítások és a kitűnő vetőmagok előállítását jutalomdíjakban kell részesíteni; b) rendeztesse kiállítások vetőmagvakból és legyenek azok egyszersmind vetőmagvásárok; c) rendeztesse különféle fajú vetőmagokkal összehasonlító kísérletek. Az ilyen kísérleteknek helyes keresztülvitele érdekében, történjenek azok alkalmas organumok felügyelete alatt. S kívánatos, hogy a kísérletek kisebb gazdák közreműködésével is történjenek. d) A javasolt intézkedések keresztülvitele érdekében a mezőgazdasági egyesületek igazgatóságai és a kísérleti és magellenőrzési állomások szólitandók fel, hogy ők küldjék ki az ellenőrzéssel megbízott közegeket, a melyeknek személyzetük megválasztásánál már tekintettel kell lenniök a szóban levő feladatokra. Az illető hivatalnokok feladata lesz egyszersmind a gabnanemek magtermesztésének tudományos alapjait körülírni. Míg a németek ilyen gondosan járnak el, hogy minél jobb vetőmagokra telessenek szert, addig sok ósdi gondolkozásu magyar gazda még mindig azt tartja, hogy vetőmagnak az apróbb szemű, tökéletlenül kifejtett gabnanemű is jó s a még kiadóbb és kevesebb maggal ki lehet jönni. Ez biz nagyon téves okoskodás, vetőmagnak mindig a legtökéletesebb, legérettebb és legjobban kifejtett, legsúlyosabb magot kell hagyni: a „esurgást“ mint mondani szokás. És abból a hitvány szemeket alkalmas uton külön kell választani.

A diófa. Gyümölcstáink közt nem találunk egyhamar olyant, mely a gyümölcsei által nyújtott hasznót a disz fa tulajdonságával annyira egyesítene, mind épen a diófa. — Lombozata pompás s sok vidéken gyönyörű, diófák által képezett fasorokkal találkozunk. De nem épen a gyümölcse az, mely miatt a diófát ültetjük, hanem azért is, mivel fájának oly kitűnő tulajdonságai vannak, melyeket más fánál egyhamar nem találunk. A régi törzsek faja, különösen a gyökerek közeleiben, vékony rétegre fűrészelve, a legfinomabb butor számára a legjopp furnírfát szolgáltatja. De nem diszítésre szolgál a diófa, hanem puska-agyakat is készítenek belőle, mert könnyű és felette tartós, úgy hogy a puska zárának beillesztésére a legkisebb mélyedések csinálhatjuk, a nélkül, hogy a fa repedéséről tartani kellene. A diófát nem szükséges nemesíteni, mivel akár milyen dió, melyet mint magot ültetünk, mindig csak ugyanegy fajta gyümölcsöt szolgáltat. — Igaz ugyan, hogy a helytől, a hová diót ültetünk sok függ s ezért a gyümölcse is kisebb vagy nagyobb lesz, de egyenlő talajviszonyok mellett minden dió, mint fa, egyforma gyümölcsöt hoz. Akár milyen csirából kikelt fát nem kellene ültetni, mert a fák sikerdus fejlődése ama gyümölcsök minőségétől függ, melyből eredtek. Ezért szükséges, hogy egy jó minőségű gyümölcsöt válasszunk. A legnagyobb dió mindig a legjobb, s ezt legjobban fizetik. A mag és a héj közt levő részek igen kifejlődve és fásak lehetnek s akkor a magot csak nehezen vethetjük ki, vagy pedig ezek a részek puhák és kicsinyek s ekkor a mag könnyen kiválik. A héj vastagsága azért

fontos, mivel a dió nagyobbreszt ételül szolgál s ily esetben oly diót kérnek, melynek héja vékony. Ha a diót olaj előállítására használjuk, akkor nem tulajdonságra nem kell ügyelnünk. A legnagyobb diófaj az ugynevezett olasz dió; a fa gyorsan nő, de könnyen megfagy; hozadéka csekély, míg gyümölcsének ára a legdrágább, néha 2 krajczárjával fizetik a darabját. A „papirdió“ kisebb, héja finom. A kemény héjjal bíró kisebb diók közt rendkívül nagy különbség van, sőt közelebről vizsgálva a dolgot, épúgy, mint a többi gyümölcsfánál, a diófánál is száz meg több fajt megkülönböztethetünk, de ennek semmiféle gyakorlati értéke nincs s elegendő a főtnevezett fajtát megkülönböztetni. Országutakon diófákat kellene ültetni, mivel ezek kevésbé előnyös talaj- és nedvességi viszonyok mellett sokkal jobban fejlődnek, mint a körte vagy almafák, melyek nyílt helyeken nagyon lassan és rosszul fejlődnek. A diófa gyümölcsének ellopása ellen pedig épúgy védhetjük magunkat, mint a körtefa gyümölcsénél: azt is éretlen állapotban leszedhetjük és eladhatjuk a cukrárszoknak. Gyümölcsfáink száraz időjárás mellett rendszeren rovarok által nagyon sokat szenvednek s ez állatok támadásai következtében a gyümölcs legnagyobb része kimarad, — ettől a diófánál nem kell tartanunk, lombozata mindig tiszta és sűrű s rossz termés oka mindig csak egy márcziusi fagy lehet.

A rétek boronálása. Jó réti boronának egy gazdaságból sem kellene hiányozni; minthogy pedig egy ilyen eke nem tartozik a legolcsóbb gazdasági eszközök közé. Célzerű volna, ha több kis gazda együtt venne egyet közös használatra. A réti boronával legjobban és legkönnyebben lehet a vakondtúrásokat szét egyengetni; de ez mellékes munka, a melyet vele végezhetünk. A földlog a rétnak egyenlő távolságokban való felhasogatása s a mohák kiirtása. A réti borona sok gyomot irt ki, gyökereit szétépvén s ez által lehetővé teszi, hogy a jó réti füvek megerősödjének s jobban növekedjenek. A mely mohos rétet a boronával felhasogatják, annak talajába a füvek gyökereihez könnyebben bejut a levegő s a növekvést ez is jelentékenyen előmozdítja. De igen fontos a rétnel felhasogatása fizikai szempontból is, mert lehetővé teszi, hogy a levegő, világosság és melegség könnyen átjárhassak. A felhasogatott réten a trágyának is jobb és biztosabb hatása van, mert könnyebben a gyökerekhez juthat. Ujabb időben nagyban ajánlják, hogy a réti mohot vasgálccsal kell irtani. A vasgálccsal, mely különben sokba kerül, kiírthatja ugyan a mohot, de esetleg a hasznos növényeket is. De a réti borona csak a gyomot irtja ki, s a füvek növekvését előmozdítja. Az újabb szerkezetű réti boronákat luczernások felületes felszaggatására stb. is lehet használni. Legjobb az a boronák, a melyeknek fogait ki lehet cserélni.

A drótféreg már sok kárt okozott nekem és sok szerrel tettem kísérletet ellene, írja egy gazda. Ujra meg újra állítják, hogy a műtrágyával legbiztosabban ki lehet irtani, s különösen a chilisalétromot és maró meszet ajánlják erre a célra. Én azt tapasztaltam, hogy ezek a szerek sem érnek sokat, hatásuk legfőleg az, hogy a növények gyorsabb fejlődését előmozdítják s ily módon a féregnek lehetetlenné teszik, hogy olyan nagy kárt tegyen, mint a milyen lassabban fejlődő növényekben tesz. Ezért nem tesz a drótféreg a szelid, jó erőben levő talajon termő növényekben akkora kárt, mint a hideg, szegény talaju földeken. A drótféregnek legnagyobb ellenségei a vakond, a fogolyamadár s szóval tyukfélék. Azért ezeket az állatokat inkább kimélni, mint pusztítani kellene. Minthogy a vakondok férgekkel él, a drótféregben nagy pusztítást vizsgál. A drótféreg igen nagy károkat tesz, a panaszok évről-évre szaporodnak, de azért akárhány gazda nem tudja még, hogy vetését tulajdonképen mi pusztítja s másban keresi az okot. A drótféreg ellen nézetem szerint

rendszeres vetésváltással s intenzivebb gazdálkodással is lehet sikeresen védekezni. A drótféreg édes gabonaféléket s gyümölcsöt szereti legjobban, de a hol ilyeneket nem talál, ott a keserű lóbarsót, sőt a burgonyát sem veti meg.

A tejelő állatok nyírása. Olyan esztendőben, a melyekben mint az idén is kevés széna és kevés szalma termett, az állatok tisztántartása akárhány istállóban sok kívánni valót hagy fenn, kivált azokban az istállóban, a melyek úgy vannak berendezve, hogy az állatok tisztántartására nagyon sok szalma kell. Bizony legkevésbé sem szép az olyan tehén, a melynek czombjai, hasa, tőgye stb. csupa sár, mocok, mely erősen rászáradt a hosszú szőrre. Ha még azt is tekintetbe vesszük, hogy ez a piszok a tejet is könnyen bemocskolhatja, könnyen belátjuk, hogy ezen a bajon valami alkalmas módon segíteni kell. Schleswigben és Dániában igen egyszerű módon akként óvják meg a teheneket a bemocskolástól, hogy őszszel lenyírják a szőrüket. Igaz, hogy egy tehén egész testét megnyírni, nem kis munka, s hogy egy nagyobb tehénállomány megnyírása sok időbe kerül, de megkönnyíti a dolgot az, hogy nem kell az egész testet megnyírni (habár az egész testet megnyírt állat mindenesetre szebb külsejű a részben megnyírtal) hanem csak a farktővétől le a tőgy elején s a farkot egészen a bojtig. Ha a tehén szőre még tiszta, úgy egy ember egy tehenet könnyen lenyírhat egy fél óra alatt. A rövidre nyírt szőrhöz nem tapadhat a mocok, úgy mint a hosszúhoz s a mi hozzátapad azt könnyen le lehet onnan éles kefével kefélni, vagy vakaróval vakarni.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

Hirdetések.

7947. sz. tkv 1891.

(377—1.1)

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajthatónak Kurucsev Kuzman, Isza és Sandor mellencei lakosok végrehajtást szenvedők elleni 1543 frt 47 $\frac{1}{2}$ kr. tökélettelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. tszék kerületében levő Mellence községi 1098. sz. tkvben 1762 1763. hr. sz. és 1164. öi. számú ház és 400 ölnyi beltelek 411 frt kikiáltási árban az ugyanott 2551., 2990., 4729. hr. sz. 4 hold urb. föld 542 frt kikiáltási árban és az ugyanott 2608., 3847., 3856. és 6951. hr. sz. 5 hold reservát föld a kir. kincstári tulajdoni igényének épségben tartása mellett 637 frt kikiáltási árban 1891. évi d e c z e m b e r hó 10-ik napján d. e. 10 órakor Mellence községhezánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül igéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10 százalékát vagyis 41 forint 10 krt, 54 forint 20 krt és 63 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám a. kelt m. kir. igazságügyminis. teri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. tcz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt ezen kir. tszék tkvi irattárában és a mellencei községi előjáróságnál megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, a kir. tszék mint tkvi hatóságánál 1891. évi július hó 24-ik napján. — F o r n s z é k, egyes bíró.

798. sz. ki. 1891.

(378-2.1)

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye tekintetes alispáni hivatalának 32061. 1891. számú határozatával Fény községében 1890. és 1891. évekre a számféjtés leit elrendelve, mely számféjtésért a községi képviselő-testület 21. számú határozatával 500 frt munkadíjt állapított meg.

Felhivatnak ezen számféjtői állásra pályázók, miszerint ebbeli képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket alulírott előjárásnál sürgősen nyújtsák be.

Fény, 1891 október 2 án.

Grósz János, jegyző. **Zsurkita Salamon,** h. bíró.

6106. sz. kig. 1891.

(374-3.2)

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye kebeleztet Torontál-Szécsány, Szerbbóka és Horvátbóka községekből álló, és elhalálozás folytán üresedésbe jött torontási székelyi körorvosi állomásra pályázat hirdettek.

Javadalmazás o. é. 900 forint és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak, továbbá hetenként egy-egy ingyen fuvar Torontál-Szécsányról Bókára és vissza.

A választás határidejéül f. évi október hó 29-ének d. e. 10 órája a Torontál-Szécsány községi irodába kitűzetik, és az 1876. évi XIV. törv. cz. 143. illetve 1883. évi I. törv. czikk 9. §-a szerint képesített azon orvos urak, a kik ezen állomást elnyerni óhajtnak, felhivatnak egyuttal arra nézve, hogy képzettségüket, honosságukat, ugy eddigi alkalmaztatásukat is igazoló okmányokkal felszerelt pályázat ki kérvényüket legkésőbb a választást megelőző napig a módosi főszolgabírói hivatalhoz beterjesszék.

Módoson, 1891. évi szeptember 28 án

Lebánovich István, főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

A nagy-toráki körorvosi állás, Nagy-Torák község székhelyvel, üresedésben lévén, annak betöltésére a választás f. évi október 26-án d. e. 10 órára, Nagy-Torák községében, kitűzetik.

E körhöz tartozik Kis- és N.-Torák, az azok által fizetendő évi járulék a következő: Kis-Torák évenként 350 frt, látogatás után nappal 50 kr., éjjel 1 frt. Nagy-Torák évenként 350 forint, látogatás után nappal 50 kr., éjjel 1 frt.

A pályázók a magyar, német és román nyelvnek szóbeli, előbbi kettőnek pedig írásbani jártasságát kimutatni kötelezve, felhivatnak, hogy kellően felszerelt folyamodványukat f. évi október 24 én alulírott főszolgabírói hivatalnál annál is inkább benyújtsák, mert később ily folyamodványok elfogadva nem leendnek.

Nbecskerek, 1891. évi október 1-én.

(276-3.1)

A főszolgabírói hivatal.

6765. sz. tkvi 1891.

(2-1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A nbecskereki kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Mihajlovits Milan nbecskereki lakos végrehajthatónak Dosztanits Vesza tarrasi lakos végrehajthatást szenvedő elleni 80 forint tőkekövetelés és jár. iránti végrehajthatási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nbecskereki kir. tszék kerületében lévő a Tarras községi 97. sz. tjkvben A. I. 1-6. sorsz. 95. összeír. sz.

ház és beltelek egy 8 hold urb. föld $\frac{1}{2}$ része 79 forint kikiáltási árban, az A. II. 313. 314-a. hr. sz. ingatlan $\frac{1}{2}$ része 26 frt kikiáltási árban, az ugyanott A. IV. 1-5. alatti 12 hold urb. föld $\frac{1}{2}$ része 47 forint, az A. V. 1-6. sorsz. alatti 8 hold 1066 $\frac{2}{3}$ ölnyi urb. föld $\frac{1}{2}$ része 32 forint, az ugyanott A. III. 1-7. sorsz. alatti 7 hold 1066 $\frac{2}{3}$ ölnyi urb. föld $\frac{1}{2}$ része 26 frt, az A. VII. 1-3. sorsz. a. 5 hold 533 $\frac{1}{3}$ ölnyi urb. föld $\frac{1}{2}$ része 18 frt, az A. VIII. 1-4. a. 10 hold 1066 $\frac{2}{3}$ ölnyi urb. föld $\frac{1}{2}$ része 38 frt, az A. IX. 1-3. alatti 3 hold 533 $\frac{1}{3}$ ölnyi urb. föld $\frac{1}{2}$ része 13 frt, az A. X. 1-25. a. 51 hold reservát föld $\frac{1}{2}$ része 51 frt, az ezen tartalékföldekre nézve a kir. kincstár által bejelentett tulajdoni igény épségben tartása mellett és az A. f. 1826. hr. sz. 80. ölnyi szőlő $\frac{1}{2}$ része 8 frt, továbbá a tarrasi 286. számú tjkvben A. I. 1-3. alatti 4 hold 1066 $\frac{2}{3}$ ölnyi urb. föld $\frac{1}{2}$ része 40 frt, a tarrasi 394. sz. tjkvben 1671. hr. számú 1 hold 533 $\frac{1}{3}$ ölnyi urb. föld $\frac{1}{2}$ része 14 forint, végre a tarrasi 412. sz. tjkvben A. I. 1. és 2. sorsz. a. 4 hold 133 $\frac{1}{3}$ ölnyi urb. föld $\frac{1}{2}$ része 48 frt kikiáltási árban, még pedig a tarrasi 286., 394. és 412. sz. tjkvben foglalt ingatlanokra nézve özv. Dosztanovits Bozsáné Mila özvegyi haszonélvezeti jogának épségben tartása mellett 1891. évi december hó 28-ik napján d. e. 10 órakor Tarras községében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül igéretet senki sem teszi, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alól is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy

az 1881. LX. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt magyar királyi igazságügyministeri rendelet 8. §-ban jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában s Tarras község előjáráságánál megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, a kir. törvényszék tkvi hatóságánál 1891. évi majus 13. — Hadzsics, egyes bíró.

Hirdetmény.

Alulírt társulati elnök ezennel közhírré teszi, miszerint az aradaci lecsapoló társulat a létesítendő csatornák és árkok építésénél szükséges mintegy 100,000 köbméter földmozgatásnak vállalat utján leendő biztosítására, melyből mintegy 30,000 köbméter még ez év folyamán eszközözendő f. évi október hó 21-én délelőtt 9 órakor Tót Aradacz községében szóbeli árlejtést tart, melyre a vállalkozókat ezennel meghívja. Bánatpénz fejében 500 frt teendő le készpénzben vagy óvadékképes papirokban. A többi feltételek alulírt elnök N. Becskereken lévő lakásán és az árlejtés színhelyén tudhatók meg.

Nagybecskerek, 1891 október 8-án.

Dr. Mihálovits Ödön,
t. elnök.

(380-1.1)

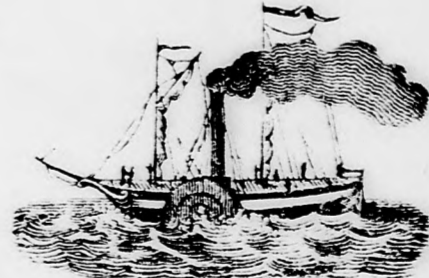
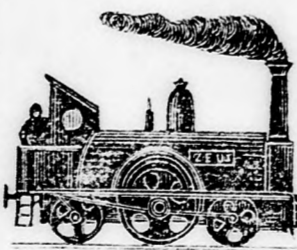
HIRDETÉSEK

e lap kiadóhivatalában

Hunyady-utca 10. sz. alatt felvétetnek.

MARIACZELLI gyomorceppek

készítve BRADY C. védangyalhoz címzett gyógyszerárában Kremsierben (Morvaország). Elismert kitűnőségű gyomorerősítő és elevenítő hatású gyógyszer emésztési zavarok esetében. Csak a mellékelt védőjeggyel és aláírással ellátott készítmény valódi. Egy üveg ára 40 kr., nagy üveg (kétszeres) 70 kr. Az alkotó részek nyilvánosságra vannak hozva. Gyógyszertárakban kapható.

Wechsler és Darvasszállítók és bizományosok
N.-Becsckereken.

Van szerencsénk tudatni, hogy az eddig Wechsler Samu czim alatt vezetett szállítási és bizományi üzlet

WECHSLER és DARVAS szállítók és bizományosok

váltótörvényszékileg bejegyzett cég alatt vezetünk tovább. — Amellett hogy nagy súlyt fogunk fektetni a vízhez és a vasúthoz szállítandó árukra és a vidéki fuvarozásra,

ezenkívül egy butorszállítási osztályt szerveztünk.

mely a főváros ez irányú vállalataihoz hasonlóan e célra szükséges és

alkalmas ruganyos teljesen fődött butorkocsik (358-3.3)

felett rendelkezünk, úgy hogy a butorok az idő viszontagságai ellenében teljesen meg vannak védve.

Wechsler és Darvas,

szállítók és bizományosok.

Fontos, hölgyeknek!

Pauer és Nagy, az „Angol királynő”-ház címzett női divat-czég, Budapest, Hatvani-utca 15. sz. az Ujvilág-utcával szemben. A nagyérdemű hölgyközönség szíves tudomására hozzák, hogy raktáruk az őszi időnyre **londoni, párizsi és berlini női öltözökből eredeti minták**, nemkülönben különlegességeik valódi **francia és angol ruha-kelmékből** már teljesen felszerelt, az üzlethelyiség és müterem nagyobbítása által azon kellemes helyzetben vannak, hogy a legkényesebb igényeknek is teljesen megfelelnek és tisztelettel kérik a hölgyvilág szíves látogatását. — Vidéki megrendelések pontosan és kiváló figyelemmel eszközöltenek. Divatkelme minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. (364-3.3)

12. sz. főgymn. biz. ü. 1891. (373-2.2)

Pályázati hirdetmény.

A nagybecskereki városi főgymnasiumnál elhalálozás folytán üresedésbe jött termé szetrajzi és földrajzi rendes tanzseknek választás útján való azonnali betöltése czéljából ezennel pályázat hirdettük.

Ezen állomással évi 1200 frt rendes fizetés, 200 frt lakilletmény, 100 frt ötéves pótlék és nyugdíjigénynyel van egybeköve.

Pályázni kívánók kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket, melyekben életkoruk, állapotuk, katonai kötelezettségtől való netáni mentességük, tanulmányaik, tanári képesített minőségük és eddigi netáni szolgálataik okmányilag igazolandók f. évi október hó 20 ik napjáig Nagybecskerek város polgármesteri hivatalához czimezve tartoznak benyújtani.

Nagybecskerek, 1891 szeptember 24-én.

Krsztics János,
polgármester,
mint a főgymn. biz. elnöke.

Dr. Kussing János

az összes gyógytudományok tudora,
lakik: Mellenczei ut 408. szám
(Ellmer-féle vendéglő mellett).

rendel d. e. 8-10-ig, d. u. 3-5 óráig.
(367-3.3)

„THE MUTUAL”

new-yorki életbiztosító társaság.
Tisztán kölcsönösségen alapul. — Részvényesei
nincsenek

Alapított 1843

A világ legnagyobb és legelőnyösebb életbiztosító-társasága és legnagyobb biztóságot nyújtja.

Összes biztosítéki alap 1-91. január 1-én:
367 millió forintnál több.

Fennállása óta a társaság a kötvénytulajdonosoknak

760 millió forintot

meghaladó összeget fizetett ki, melyből mintegy

210 millió forint

csupán nyereseményekre esik.

A kiváló előnyök, melyek a „THE MUTUAL”-nál eszközölt biztosítás nyújt, kitűnnek a következő kötvénypélda eredményéből, mely szerint a nyeresemények a kötvény lejáratánál a biztosított összeget csaknem háromszorosa számára emelték. 3-ik példa 134-ik számú kötvény biztosított összeg

Felhalmozott nyeresemények 10,000.— dollár

Felhalmozott nyeresemények 10,69.— „

összesen kifizetett 20,619.— dollár,

a mire összesen díjak fejében befiz. 6,325.— „

Tiszta nyereség 14,294 dollár

A „THE MUTUAL” kötvényei 2 év után

megtámadhatlanok és 3 év után nem válhatnak

érvénytelenekké. Hadi kockázat feletle előnyös

feltételek mellett (többnyire ingyen) fogadtatik el.

Járadék-biztosítások különösen jutányosak —

Minden egyéb tekintetben, ugyszintén ügynökségek

elváallására nézve is bővebb felvil-gosítással készségesen szolgál a

Magyarországi vezérigazgatóság,
BUDAPEST, Bécsi-utca 5.

(271-2.4)

4478. sz. kig. 1891.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye Bánlak járásában Istvánvölgy, Szécsánfalva. O Lecz, Uj-falu és Kanak községekből álló kör-orvosi állomás leköszönés folytán üresedésbe jött, ezennel arra pályázat nyittatik.

Pályázni szándékozók felhivatnak miszerint kellőleg felszerelt pályázati kérvényüket alóírt főszolgabíróhoz f. évi október hó 25-ig annyival is in-

kább adják be, mert később érkező kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

A választás folyó évi október hó 26 án d. e. 10 órakor fog Istvánvölgy község-házánál mint az orvosi kör szék helyén megtartani.

Javadalmazás: Évi fizetés 500 frt; látogatási díj: nappali 40 kr.; éjjeli 80 kr. (368 33)

Kelt Bánlakon 1891. évi szeptember hó 22-én.

Botka Béla, főszolgabíró.

Készpénzért!**Légszesz-coaks**

duplán megrostálva, pormentes 100 klgr. 2 ft. 30 kr.

Szalon-szén

a Karolina gödörből 100 klgr. 2 frt.

Darab-szén

Salgó-tarjáni 100 klgr. 1 frt 50 kr.

kapható

Daun Gyulánál

Nagy Becskereken.

(357-4.4)

Tavaszi
gyógyítás

Nyári
gyógyítás

Őszi
gyógyítás

Téli
gyógyítás.

Legjobb
bedörzsölő

szer

köszvény

csúsz

és minden

meghűlési

betegségek

ellen.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódi

ha minden dobozon a gyár-jegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czége látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és a testhajok, gyomorgörves, gyomorgégés nyalk, székrekedés, májbeteg, vértelenség, orvosság és a legkülönfélébb női betegségek. — Egy eredeti doboz használata utasítással 1 ft. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerertáiraiban. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik. (8-48.38)

Éltismerés MOLL A. urak Bécsben. Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel Steinko C. J. lelkész Honnenschlagban.

MOLL FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi

ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, csúsz, sebnél, dagadtok, gyuladásoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen rosszulét, hányás, az ország minden nevezetes gyógyszerertár és anyagkereskedéseiben. — MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. — Két üvegnél kevesebb nem küldetik. Éltismerés MOLL A. gyógyszerész urak Bécsben.

Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel Hornf. lelkész Micholupban.

Nagy-Becskereken kapható Keiner József, Kovács Sándor és Moczkovcsák Dezső gyógyszer. uraknál.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagy-Becskereken.